

НАШІ ЮВІЛЯРИ

OUR JUBILEES

DOI: <https://doi.org/10.15407/mzu2022.31.322>
УДК 929Бевзюк

Віталій Андрейко

канд. іст. наук, доц.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

88000, Україна, Ужгород, пл. Народна, 3

E-mail: f-history@uzhnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9797-831X>

Оксана Іваненко

канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Інститут історії України НАН України

01001, Україна, Київ, вул. Михайла Грушевського, 4

E-mail: oxana_ivanenko@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6154-0444>

ResearcherID Web of Science: AAU-6834-2020

ДО 60-РІЧЧЯ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА УЖНУ, ЧЛЕНА РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ
НАШОГО ЗБІРНИКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЄВГЕНІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА БЕВЗЮКА

Vitaliy Andreyko

PhD in History, Associate Professor

Uzhhorod National University

3, Narodna Square, Uzhhorod, 88000, Ukraine

E-mail: f-history@uzhnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9797-831X>

Oksana Ivanenko

PhD in History, Senior Researcher

Institute of History of Ukraine

the National Academy of Sciences of Ukraine

4, Mykhailo Hrushevskiyi Street, Kyiv, 01001, Ukraine

E-mail: oxana_ivanenko@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6154-0444>

ResearcherID Web of Science: AAU-6834-2020

**FOR THE 60th ANNIVERSARY OF DOCTOR OF HISTORY,
PROFESSOR OF UZHGOROD NATIONAL UNIVERSITY,
A MEMBER OF OUR YEARBOOK EDITORIAL BOARD
EVGEN BEVZYUK**

Інститут історії України НАН України традиційно з повагою ставиться не лише до своїх штатних працівників, але й до кожного, хто на інтелектуальній ниві співпрацює з академічним закладом. Саме з цієї причини колектив завжди згадує про своїх ювілярів. І таку практику слід вважати не лише академічною куртуазністю, але й шанобливою даниною всім тим, хто тією чи іншою мірою причетний до творення сучасної вітчизняної історичної науки. Освічений народ тим і відрізняється від інших народів, що завжди пам'ятає та згадує не лише про заслуги своїх великих предків, але й відзначає ювілярів-сучасників.

У квітні 2022 року зустрів свій шестидесятирічний ювілей професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій, доктор історичних наук Бевзюк Євгеній Володимирович. Різноманітність дослідницьких інтересів, активне творче захоплення своєю справою, неабиякі організаційські здібності та яскравий педагогічний таланти — ось ті якості, які відразу спадають на думку, коли йдеться про Євгенія Володимировича.

Область його наукових інтересів — історія Центрально-Східної Європи, слов'яни періоду імперій, національне відродження, міжнародні відносини, і на цій ниві зроблено чимало: опубліковано 120 наукових та методичних праць, серед яких 2 монографії.

Є.В. Бевзюк народився 7 квітня 1962 р. у м. Ужгород. Після закінчення середньої школи навчався на історичному факультеті Ужгородського державного університету (1979–1984), де його наставниками були представники потужної групи інтелектуалів — доценти Є.А. Балагурі, М.П. Тиводар, В.В. Пальок, К.І. Гурницький, В.Є. Задорожний, В.І. Олаг. Особливо творчу атмосферу на лекціях та семінарських заняттях створювали професори, а між ними й перші випускники Ужгородського університету — Я.І. Штернберг, М.В. Троян, Г.В. Павленко, І.М. Гранчак. Справедливо додати, що результати їхньої активної наукової діяльності на багато років визначили перспективу всього історичного факультету.

Після закінчення університету у званні старшого лейтенанта Є.В. Бевзюк служив у армії. Потім була робота в Ужгородському національному

університеті на посаді помічника ректора. Тоді університет очолювало яскраве сузір'я талановитих учених і організаторів. Ректор проф. В.І. Лендєл, проректори проф. В.Ю. Сливка та доц. Г.С. Чекрій

Далі було навчання в аспірантурі упродовж 1989–1992 р. на кафедрі нової і новітньої історії УжНУ. Кінець 80-х — початок 90-х років припав на період суспільної перебудови та соціальної турбулентності, у якому найповніше виявилася нова політична атмосфера відкритості, гласності та плюралізму. В цей час в історичній науці склалася ситуація певної напруги у взаємодії між представниками старого й нового покоління, столичною і провінційною наукою. Частина істориків перебувала в методологічному шоці, інші бігли «поперед інтелектуального локомотива» й безапеляційно заперечували старі досягнення та знахідки. В науці, особливо в її гуманітарній частині, з'явилося чимало кон'юнктурних досліджень та політичного бруду.

Трагізм і динамізм політичного життя не міг не позначитися на трансформації історичної парадигми. Історикам вкотре довелося починати з нуля. Стояло завдання освоїти деідеологізований дослідницький інструментарій, опанувати незаангажовану ортодоксальним марксизмом методологію, розібратися з дефініціями та понятійним апаратом.

На етапі написання праці чималу методологічну допомогу Є.В. Бевзюку надав колишній випускник історичного факультету УжНУ, завідувач відділу історії міжнародних відносин і зовнішньої політики України Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України С.В. Віднянський. За порадою доктора історичних наук, професора М.М. Вегеша формаційна схема дослідження була замінена на цивілізаційну. Це дозволило розглянути історію західних слов'ян не в руслі пролетарсько-інтернаціоналістських зав'язків, а повернути слов'ян у контекст загальноєвропейської соціальної, політичної та культурної історії.

Уже в першому своєму дисертаційному дослідженні Євгеній Володимирович порушив низку проблем, які були актуальними для вітчизняної славістики, зокрема мали принципове значення у плані з'ясування закономірностей становлення модерної ідентичності західних слов'ян та інших народів Європи у ХІХ ст. У праці було переглянуто концептуально-схоластичне твердження про абсолютний негатив «германізації» щодо західних слов'ян; обґрунтовано авторське трактування понять «національне відродження», «національне пробудження»; у новому ракурсі досліджено становлення й розвиток національних парадигм західних слов'ян у контексті еволюції слов'янських народів та етапів консолідації європейських націй і держав у першій половині ХІХ ст.

У 2002 р. відбувся захист кандидатської дисертації «Національне відродження лужицьких сербів». Науковим керівником Є.В. Бевзюка був

професор Г.В. Павленко. На стадії завершення цього дослідження життя Г.В. Павленка трагічно обірвалося. Саме тому на етапі захисту праці активну допомогу дисертанту надав професор І.О. Мандрик.

Поглиблена розробка цієї проблематики отримала свій відбиток і в подальших студіях Є.В. Бевзюка. Підсумком його праці в цьому напрямі стали дослідження, опубліковані у 2000-х рр. та узагальнені в докторській дисертації (науковий консультант д.і.н., проф., чл.-кор. НАНУ В.Ф. Колесник), яка була захищена достроково після навчання в докторантурі на історичному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У 2017 р. за результатами дослідження теми видано монографію «Формування національної ідентичності західних слов'ян». Праця присвячена дослідженню закономірностей та специфіки процесу формування й розвитку ідентичності західних слов'ян в умовах національного відродження й етнічного пробудження. У ній аналізуються всі активні чинники процесу консолідації і прискорення національного самоусвідомлення західних слов'ян у ХІХ ст. Автор монографії досліджує тему не в контексті традиційної рафінованої концепції слов'янської єдності з вишукуванням обов'язкових загальних рис як конкретно-історичної ілюстрації тієї чи іншої імперативно декларованої «загальності», а в контексті проблеми етнічної диференціації. Остання, вважає Є.В. Бевзюк, була магістральною тенденцією історичного розвитку слов'янських народів не лише у ХVІІІ–ХІХ ст., але продовжує відчутно здійснювати вплив і на сьогоdnішній зміст процесу міжслов'янських відносин у рамках європейської цивілізації. Утім ми не будемо зосереджувати увагу читача на переказі положень монографічних висновків її автора.

Редакційна колегія наукового збірника «Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки» бажає ювіляру нових цікавих публікацій, творчих успіхів і видавничого довголіття.